

Oud-boswachter Kees Duin (l), zoon Tim de Wit, boswachter Jan Zijlstra en Hans Albers zien toe hoe IJmond de Wit soepel in de Tobruk Briemendal afdaalt.

FOTO JAN BUTTER

Met glimmende stalen prikken de duinen door

Heemskerkse oorlogsbunkers op het spoor

'Kans dat er nog iets ligt, is klein'

Jan Butter

Heemskerk • De glimmende stalen prikken verschijnen vlottes in de duintop boven het Briemendal in de duinen nabij de stranddijk Heemskerk. Af en toe snuit hij op steen of beton. Dat voel je er hoor je. Diep onder het zand is een Duitse bunker uit de Tweede Wereldoorlog. Of brokschuikken ervan. De ruim een meter lange prikken wordt gehanteerd door de Heemskerk Simon de Wit. Hij doet onderzoek naar de geschiedenis van zijn woonplaats in het algemeen en naar de oorlogsbunkers in het bijzonder. Hans Albers uit Wijk aan Zee neemt het gereedschap af en toe over. Als kind kroop hij al in bunkers.

Het onderzoek gebeurt onder toezicht van boswachter Jan Zijlstra. Prikken mag, maar openbreken niet. Daarvoor is apart toestemming nodig. Vanwege de landschap natuur. Ja, hij weet dat de Haagse Bunkerploeg bij nacht en ontij bunkers opzocht: 'Een soort sport. Betrage heeft hij ze nooit.

Tobruk

Oud-boswachter Kees Duin ziet het geschiedchap bovenop de duin op zoeken. In een wip le hij boven. Hij wijst. Daar zit een bunker, weet hij. Hij is er vroeger binnen geweest. Hij herinnert zich een ondergrondse gang, een kamertje met twee

Af en toe groen duin of strand een oorlogsherinnering prijkt: zoals in het voorjaar deze rot prikkeltraad nabij de stranddijk Heemskerk.

JAN BUTTER

bedden en wat tijdschriften.

Warempeel. Er is een kleine opening. Zo te zien is er zelfs pas iemand geweest. De sporen zijn vers. Hier ligt een Tobruk, weet Simon. Een kleine geschutskoepel. Aan de andere kant van het 'Widerstandsbunker Briemendal' heeft hij bij de oerder een Tobruk ontdekt. Soms bestreken zij een enorm stuk open duin. Het was onmogelijk het Kruisbergstrand omzien te naderen. Simon verplaatst een paar losse stukken beton die over de opening zijn gegriep. Er is een klein, smal gat. Soepel glijdt hij naar binnen. Enkele minuten later is hij terug. Hij heeft foto's gemaakt. Waar-

op niet veel op te zien is. Een kamertje inderdaad en een stuk gang. De ingang is iers verdorp. Geen bodden meer.

Landfront

Anders dan Festung IJmuiden en Stützpunkt Castricum was de 'Freie Kiste' van Heemskerk vrij licht verdedigd. Toch zijn er minstens honderd bunkers, klein en groot. Het zeefront is vrijwel gesloopt, het landfront niet. 'rijval al deze landfrontbunkers zijn dichtgemaakt of in elkaar pedrest en bedolven onder het zand. Op naar de volgend: halve Noordduin. Volgens de kaart is ook hier een Widerstand met een

Groot uit Heemskerk

Simon de Wit boort de resultaten van zijn onderzoek uitgebreid zien op zijn website www.aangetuutheermond.nl. Een doorlopende naar bunkers. Het staat vol met foto's, tekeningen, plattegronden, beschrijvingen en wetenswaardigheden. Ook de Haagse Bunkerploeg, regelmatig actief in Castricum, meldt zijn bevindingen trouw op internet: www.haagsebunkerploeg.com.

tielal bunkers: geschutswerken, munitiebunkers, personeelverblijven. Alweer, allemaal onder de grond, niets van te zien. Hans wijst op een springkuil. Na de oorlog werd daarin achtergebleven munitie tot ontvolging gebracht. Granaatscherven liggen nog steeds in de wijde omtrek.

Bij een kanonkazerne zijn wederom graafpoelen: zand en daarvoor plukken dor gras. Typisch Haagse Bunkerploeg, weten de mannen. De Hagencoren denken het al tijd acties toe. Het duo prikt en pakt. Uitprikken boort dat, ofwel de rinden van de bunker opzoeken. Ien duidelijk beeld krijgen ze niet. Is hij intact of toch niet?

Stafkaart

Intact lijkt wel een bunker in het Russenduin. Afgelopen, onder een elkenboje. Ook hier klomp de staarkaars. Voortdurend snuit de prikken op beton of steen. Graag zouden de mannen het bouwwerk open maken. Het kan hier geen

kwaaad, en een klein gaatje is al genoeg. De boswachter zal het bespreken.

Voor zijn onderzoek legt Simon de Wit alles vast. Hij controleert of zijn tekeningen kloppen. Welke bunkers bewaard zijn. In welke staat ze verkeeren. En misschien staan er nog niets in. Zo vertelt hij dat de Haagse Bunkerploeg vlakbij een telefoonbunkertje heeft ontdekt. Met veel apparatuur. Je kon bij wijze van spreken zo bellen. Zelf heeft hij recent een kleine bergplaats ontdekt: in een opengevaald duin in de zeeceep. De ingang zit drie meter onder het zand. Dat was geen doen. Bij de schoeven ontdekte hij echter een gaatje. Hij stak zijn hand met de camera naar binnen en klik. Jawel. Een mooi gewelfd en gemetseld bouwwerk, gaaf, schoon. Maar ook leeg. 'De kans dat er nog iets ligt, is klein. Soms zie je nog een maa-schildering. Ook moes.' Wie weet in de bunker Russenduin. Nog even geduld.